

перевезення та / або типу повітряного судна. Якщо перевезення здійснюється більш ніж одним перевізником, кожен перевізник може встановлювати різні вимоги щодо багажу (як щодо зареєстрованого багажу, так і ручної поклажі).

Виходячи з вище наведеного, можна зробити висновок, що авіатранспортування пасажирів і багажів здійснюється відповідно до нормативної бази кожної держави.

Щодо України, то вона намагається вивести своє авіатранспортування на більш новий і якісний рівень, спираючись на європейський досвід, а також використовуючи норми міжнародного права.

Література

1. Столярський О. В. Правове регулювання міжнародних перевезень: навч. посібник / О. В. Столярський – К.: Знання, 2012. – 318 с.
2. Інструкції з організації перевезень вантажів повітряним транспортом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1403-05>
3. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.utair.ua/ua/information/passrights/plrules.html

УДК 347.824.2(0432)

Степанківська Н. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Головка С. Г., к.і.н., доцент

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ПАСАЖИРІВ АВІАРЕЙСУ

З невідпинним розвитком суспільства більш вагомим виявляється вплив авіакомпаній на життєдіяльність, пересування та вибір транспорту населення у кожній країні. Останнім часом спостерігається тенденція зростання попиту на користування послугами авіакомпаній. У зв'язку з цим виникла потреба у правовому регулюванні правовідносин за участю пасажирів, що користуються послугами авіакомпаній. Їх недосконале функціонування дуже часто породжує порушення прав пасажирів, що завдає значної шкоди матеріального і морального характеру. З кожним роком дане питання постає все більш гостро, адже конкуренція на ринку надання авіапослуг зростає, а інтерес споживачів зростає. Саме тому забезпечення захисту прав пасажирів є надзвичайно важливим.

Це питання врегульовано Регламентом ЄС № 261/2004 «Про встановлення загальних прав у галузі компенсації та сприяння пасажиром у випадку відмови у посадці, відміни або тривалої затримки авіарейсу та про відміну Регламенту ЄЕС № 295/91», який було прийнято Європейським парламентом та Радою ЄС 11 лютого 2004 р. (вступив у силу 17 лютого 2005 р.).

Відповідно до ст. 14 Регламенту авіаперевізник зобов'язаний інформувати пасажирів про їхні права у зазначених вище випадках. Іноді трапляються ситуації, коли заброньованих та викуплених квитків виявляється більше, ніж місць у літаку так званій «overbooking». Причиною «overbooking» є небажання авіакомпаній мати вільні місця у літаку під час польоту. До речі, така практика є законною. У таких випадках відповідно до ст. 4 Регламенту авіаперевізник спочатку звертається до тих, хто готовий добровільно відмовитися від свого бронювання в обмін на певні пільги на умовах, які узгоджуються між пасажиром та авіакомпанією. Якщо кількість таких «добровольців» виявляється недостатньою для того, щоб забезпечити можливість посадки інших пасажирів, які мають заброньовані квитки, то авіаперевізник має право відмовити пасажиром у посадці проти їхньої волі. У такій ситуації пасажиром виплачується компенсація у таких розмірах: 250 євро – за маршрут до 1500 км; 400 євро – за авіарейси всередині ЄС, маршрут яких перевищує 1500 км та до всіх інших авіарейсів, маршрут яких становить 1500–3500 км; 600 євро – до всіх інших авіарейсів.

Якщо пасажиру пропонується пересадка до кінцевого пункту призначення на інший авіарейс, час прибуття якого не перевищує запланованого часу прибуття первинного заброньованого авіарейсу, сума грошової компенсації може бути зменшена на 50 %. До того ж пасажир згідно Регламенту має право на: повернення повної вартості квитка протягом семи днів; пересадку на інший маршрут до кінцевого місця призначення за першої ліпшої можливості або на більш пізню дату, за наявності вільних місць, та повний асистанс (надання пасажиром прохолоджувальних напоїв та їжі із урахуванням часу очікування); права на два безкоштовні телефонні дзвінки або безкоштовно відправити дві телеграми, два листи за допомогою факсимільного зв'язку або на два повідомлення електронною поштою, тощо.

Відповідно до ст. 5 Регламенту у разі відміни авіарейсу пасажир має такі права: на повернення сплаченої суми за квиток або на пересадку на інший маршрут до пункту призначення, за наявності вільних місць; на асистанс, який проявляється у наданні пасажиром прохолоджувальних напоїв та їжі із урахуванням часу очікування; право на безкоштовне поселення у готель та на безкоштовний транспорт між аеропортом та готелем тощо.

Однак, на практиці трапляються випадки, коли авіакомпанія звільняється від компенсації. До прикладу, на початку вересня 2009 року склалася ситуація, коли тисячі пасажирів європейських аеропортів не могли вилетіти до свого місця призначення через банкрутство словацької авіакомпанії SkyEurope. Авіакомпанія відмовлялася повернути гроші своїм клієнтам, мотивуючи свою бездіяльність відсутністю коштів та арештом її майна через борги перед аеропортами.

Відповідно до ст. 6 Регламенту перелік прав пасажирів при затримці рейсу залежить від часу, на який буде затримано авіарейс та відстані запланованого рейсу. Пасажир має право на компенсації, що передбачені ст. 4-6 Регламенту, а також має право на повернення повної вартості квитка протягом семи днів за ціною, за якою квиток було придбано щодо нереалізованої частини поїздки та щодо вже здійсненої її частини, якщо авіарейс вже не є важливим з погляду першочергового плану поїздки пасажирів.

Таким чином, виходячи з вищевикладеного, можна, безумовно, стверджувати, що законодавство стоїть на боці пасажирів і спрямоване на захист їх прав та інтересів, тому дані права та інтереси не тільки можна, але й потрібно захищати всіма можливими законними способами.

Література

1. Регламент ЄС № 261/2004 «Щодо встановлення загальних прав у галузі компенсації та сприяння пасажирів у випадку відмови у посадці, відміни або тривалої затримки авіарейсу та про відміну Регламенту ЄС № 295/91» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>

2. Супрун Л. Права пасажирів у разі відмови авіакомпанії у посадці на рейс, відміни або затримки авіарейсу / Л. Супрун // Практика. – 2010. – № 12. – С. 74-77.

УДК 351.814.2:002:004.056.5(043.2)

Теленко М. Л., студентка,
Гуманітарний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Чабак О. М., старший викладач

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ (ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ)

В Україні, як і у всьому світі, відбувається стрімкий розвиток сучасних інформаційних технологій, його вплив на всі сфери життєдіяльності суспільства постійно зростає. Інформація стає найважливішим стратегічним ресурсом.